

Nr 223.

Av herr **Blidfors**, om inrättande av en professur i sociologi vid Lunds universitet.

I sitt betänkande angående socialvetenskapernas ställning vid universitet och högskolor framhöll socialvetenskapliga forskningskommittén, att sociologien uppenbarligen intog en central ställning inom samhällsvetenskapen och att alla de argument, som kunde åberopas för ett stöd åt samhällsforskningen över huvud, ägde tillämplighet även i fråga om sociologien. Enligt kommittén borde målet vara, att fyra professurer i sociologi upprättades, en vid varje universitet och högskola. Ty så länge en professur saknades, kom alltid en allvarlig brist att bestå i den utbyggda samhällsvetenskapliga organisationen vid ifrågavarande akademiska läroanstalt. (SOU 1946: 74 s. 83)

Kommittén var emellertid av den meningen, att det angivna programmet inte omedelbart kunde förverkligas på grund av den dåvarande bristen på kompetenta sociologer i vårt land. Vid 1947 års riksdag inrättades också blott en professur i ämnet, vilken knöts till Uppsala universitet. Samtidigt fick Lunds universitet en biträdande lärarbefattning i ämnet.

Sedan dess torde emellertid läget ha ändrats åtskilligt. Universitetsberedningen kunde också i sitt betänkande del VI föreslå, att den biträdande lärarbefattningen vid Lunds universitet omändrades till ett preceptorat (SOU 1951: 9 s. 105), och vid förra årets riksdag inrättades en ny professur i ämnet, vilken knöts till Stockholms högskola.

Att sociologien är ett synnerligen viktigt ämne torde bl. a. ha ådagalagts av att det vid universiteten och högskolorna lockat ett stort antal elever. Att vid Lunds universitet ett så stort och så krävande ämne blott skall representeras av en biträdande lärare är ur alla synpunkter förkastligt, och universitetet har av denna anledning i sina petita till årets riksdag ånyo begärt, att den biträdande lärarbefattningen måtte omändras till professur. Departementschefen har emellertid i statsverkspropositionen i anslutning till universitetskanslern nöjt sig med att föreslå inrättandet av ett preceptorat i ämnet, varvid den biträdande lärarbefattningen skulle in dragas.

Enligt min mening talar emellertid avgörande skäl för att det i stället omedelbart inrättas en professur i ämnet. Det ligger i sakens natur, att ett så stort och så viktigt ämne bör vara representerat av en professor, och det föreligger vidare en viss risk för att ett ämne, som företrädes av en

lägre befattningshavare, får sämre möjligheter att göra sig gällande än andra. Juristutbildningssakkunniga, som har en ganska pessimistisk uppfattning i fråga om tillgången på kompetenta sökande till professorer i sociologi, har avstyrkt inrättandet av en professur vid Lunds universitet och rent av ansett det bättre att ännu någon tid behålla det nuvarande systemet med biträdande lärare (SOU 1953: 15 s. 411 f.) I anledning härav må erinras om, att ej mindre än sju anmält sig som sökande till professuren vid Stockholms högskola, och starka skäl talar för att flera av dem kommer att kompetensförklaras. Juristutbildningssakkunniga har enligt min mening en alltför pessimistisk uppfattning av läget, och det finns ingen anledning att vänta med att definitivt reglera de synnerligen otillfredsställande förhållandena för ämnet sociologi vid Lunds universitet. Inrättandet av en professur i stället för preceptorat skulle föranleda en höjning av anslaget till Lunds universitet: Avlöningar med i runt tal 7 500 kronor utöver det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta om inrättande fr. o. m. budgetåret 1954/55 av en professur i sociologi vid Lunds universitet med indragning av den nuvarande befattningen som biträdande lärare i ämnet.

Stockholm den 26 januari 1954.

Joh. Blidfors.

Nr 224.

Av herr Spångberg m. fl., *angående en upprustning av skolbiblioteken.*

(Lika lydande med motion i Första kammaren, nr 173.)

Stockholm den 26 januari 1954.

Aug. Spångberg.

Gunnel Olsson.

Arvid Andersson.

Walter Sundström.
